

Nr 50.

Av herr **Jönsson** i Slätåker, *om understöd av statsmedel åt enskild lantbruksskola eller lantmannaskola samt åt frielever vid sådan skola.*

Gällande lagstiftning för den lägre lantbruksundervisningen stadgar i § 24 av Kungl. Maj:ts nådiga reglemente nr 117 den 10 juni 1912, att statsunderstödd lantmannaskola skall hava en styrelse av minst fem personer, däribland skolans föreståndare, men äger skolföreståndaren icke att deltaga i behandlingen av frågor, som röra föreståndarens rätt och ställning vid skolan. I § 25 av samma reglemente stadgas bl. a., att »styrelsen tillkommer: att antaga och entlediga föreståndare.» Kungl. Maj:ts nådiga kungörelse nr 119 den 29 juni 1912 angående anslag till lantmannaskolor stadgar som villkor för statsanslags erhållande bl. a. »att skolan underkastar sig den kontroll, Vi i hvarje särskildt fall finna skäl föreskrifva», i vilken bestämmelse inrymmes det i föregående omnämnda styrelsekravet. Och Kungl. Maj:ts nådiga kungörelse nr 121 den 29 juni 1912 tillerkänner statsunderstöd åt frielever vid lantmannaskola eller lantbruksskola endast för så vitt denna är understödd med statsmedel.

Denna lagstiftning är avpassad för skolor, som startats genom andelsteckning eller garantiförening, vars styrelse väljer skolans föreståndare. Men denna lagstiftning kan ej tillämpas å en enskild skola, som framarbetats genom en mans arbete och personliga offer.

När en enskild person med avsevärda ekonomiska uppoffringar framarbetat en lantmannaskola eller lantbruksskola, så kan icke med fog krävas, att denna person, vars skola är väsentligen hans eget verk, skulle träda åt sidan och överlämna bestämmelserätten åt en styrelse, utsedd och sammansatt så, som stadgas i § 24 av reglemente nr 117 för 1912 och med den maktbefogenhet, som § 25 i samma reglemente giver åt dylik styrelse. När en person framarbetat en skola, vilken genom arbetsresultat och

elevtillslutning vunnit allmänhetens erkännande, så har han ju däri-
genom visat sig förmögen sköta skolan utan styrelse och hans skola
borde därför, så vitt dess arbete berättigar därtill, rättvisligen tilldelas
statsanslag, utan att för detta statsanslags beviljande må i dylikt fall
krävas styrelse.

Under i det föregående angivna förutsättningar synes det ovillkor-
ligen vara rättvist, att en enskild lantbruksskola eller lantmannaskola
erhåller lika statsanslag som vanlig lantmannaskola och dess frielever
lika statunderstöd som frielever vid vanlig lantmannaskola, så framt
nämligen 1) skolans behövlighet vitsordas av länets hushållningssällskap
eller dess förvaltningsutskott, 2) skolan emottager stipulerat antal fri-
elever och 3) skolans undervisning vitsordas av statens inspektör. Även
det enskilda upplysningsarbetet i jordbrukets tjänst bör rättvist stödjas
och uppmuntras genom statsanslag, utan att detta statsanslag förbindes
med krav, vilka, såsom i detta fall styrelsekravet, icke kunna fyllas.

I anslutning till det anförda hemställes,

att riksdagen måtte besluta, att enskild lantbruks-
skola eller lantmannaskola må erhålla samma statsan-
slag som vanlig lantmannaskola, och dess frielever
samma statunderstöd som frielever vid vanlig lant-
mannaskola, allt under förutsättning,

att skolans behövlighet vitsordas av länets hus-
hållningssällskap eller dess förvaltningsutskott,

att skolan emottager stipulerat antal frielever samt

att skolan ställes under statens inspektion och att
denna vitsordar skolans arbete.

Stockholm den 26 maj 1914.

Jöns Jönsson,
Slätåker.

I motionens syfte instämma:

Sven Linders.

V. Ekerot.

Hans Andersson.

Nils Larsson,
Dala.

P. Nilsson,
Bonarp.

Nils Johansson,
Brånalt.

J. P. Jespersen.

J. A. Ingvarson.

A. Henrikson.